

Scoren naar behoren

A. Jolink

Hoofdredacteur van ESB
De auteur dankt Corine Struis en alle andere toptellers van
CentER voor de prettige samenwerking.
a.jolink@sdu.nl

Na een hernieuwd elan van de citatietop in ESB vorig jaar, nu de traditie voortgezet. In dit artikel staat de citatietop over de periode 1999-2003 centraal.

In december 2005 publiceerde ESB de economentop met daarin de rangschikking van voorgedragen economen, gerangschikt naar het aantal publicaties. Sinds 2004 is het gebruikelijk om deze publicatietop aan te vullen met een citatietop van Nederlandse economen.

De citatietop is een belangrijk instrument om de draagwijdte van academische publicaties te meten. Daar waar de publicatietop de nadruk legt op de wetenschappelijke productie, legt de citatietop de nadruk op de (wetenschappelijke) consumptie. In de strijd om de aandacht van de lezers geeft de citatietop aan welke publicaties zijn aangeslagen bij het vervolgonderzoek, welke auteurs in dit onderzoek als maatgevend worden beschouwd, of welke richtingen van onderzoek als veelbelovend worden ervaren. Met enige terughoudendheid zou de citatietop een indicatie van de kwaliteit kunnen geven van de geleverde academische productie.

Naast de citatietop over vijf jaar is een top gemaakt over het laatste teljaar, 2003. Deze laatste rangschikking, de tipparade, kan een indicatie geven van onderzoekers die mogelijk volgend jaar in de citatietop terecht zullen komen. Tot slot is ook een rangschikking van de deelnemende instituten gemaakt.

De citatietop

In tabel 1 staat de citatietop voor 2005, gebaseerd op de telperiode 1999-2003. In het tekstkader staat een toelichting op de telmethode.

In de citatietop 2005 staat Geert Hofstede, de emeritus hoogleraar Organisatie Antropologie uit Maastricht, soeverein bovenaan. Hofstede's werk op het gebied van organisatiecultuur laat qua citaties met een score van 3240, verreweg alle andere economen achter zich. In vergelijking met 2004 zijn de eerste twee onderzoekers nieuw in de citatietop, wat grotendeels is toe te wijzen aan de invulling van het quotum door de instellingen. De economen op de derde tot en met de vijfde plaats stonden ook vorig jaar in de top vijf van de meeste citaties.

De tipparade

De tipparade kan worden begrepen als de toplist van citaties in het laatste jaar van het telvenster. Hierbij gaat het niet om recente publicaties maar om citaties naar de betreffende auteur in het laatste jaar. Vorig jaar werd aangehaald dat een hoge score in de tipparade van 2004 een goede kans oplevert om in de citatietop 2005 terecht te komen. Dit blijkt maar gedeeltelijk uit te komen: de als eerste geplaatste in de tipparade 2004, Stijn Claessens, daalt in de citatietop 2005 (van 11 naar 13); Eric van Damme, tweede in de tipparade 2004, daalt in 2005 (van 14 naar 17) en Dick van Dijk, derde in de tipparade, komt nog niet in de citatietop 2005 voor.

De citatie-tipparade van 2005 verschilt ten opzichte van vorig jaar, doordat alleen die onderzoekers zijn opgenomen die niet al in de citatietop staan. Hierdoor ontstaat een lijst van kandidaten die nog niet, of niet meer, tot de citatietop behoren maar daar volgend jaar mogelijk wel aanspraak op zouden kunnen maken.

Topinstellingen

Evenals vorig jaar, staat ook dit jaar de Universiteit van Tilburg bovenaan in de citatietop. Ten opzichte van vorig jaar is de Erasmus Universiteit sterk geklommen van de zesde plaats in 2004 naar de tweede plaats in 2005. Wageningen Universiteit en de Universiteit Maastricht staan overanderd op de derde en vierde plaats. De Universiteit van Amsterdam is ten opzichte van vorig jaar gedaald van de tweede plaats naar de vijfde plaats, een ontwikkeling vergelijkbaar met de

Tabel 1. Internationale citatietop-30, 1999-2003

plaats 2005	naam	affiliatie	geboorte- jaar	score
1	G.H. Hofstede	UM	1928	3240
2	E.K.A. van Doorslaer	EUR	1958	823
3	A. Maddison	RUG	1926	704
4	M. Wedel	RUG/Michigan	1957	618
5	P.P. Wakker	UvA/UM ^a	1956	589
6	J.B.E.M. Steenkamp	UvT	1959	543
7	A.A. Dijkhuizen	WUR	1953	501
8	A.L. Bovenberg	UvT	1958	497
9	P. Nijkamp	VU	1946	463
10	J.M.A. Hennart	UvT	1947	454
11	L.L.G. Soete	UM	1950	452
12	J. Hagedoorn	UM	1950	432
13	C.A.M.F. Claessens	UvA/World Bank	1959	407
14	J.R. Magnus	UvT	1948	368
15	H.E. Nusse	RUG	1952	354
16	P.H. Franses	EUR	1963	313
17	E.E.C. van Damme	UvT	1956	277
18	P. Rietveld	VU	1952	273
19	H.G. Barkema	UvT	1957	270
20	J.P.C. Kleijnen	UvT	1940	269
21	H.C. Tijms	VU	1944	266
22	R. Dekker	EUR	1957	262
23	R.B.M. Huirne	WUR	1962	258
24	H. Bleichrodt	EUR	1965	244
25	C.G. de Vries	EUR	1955	227
26	B. Nooteboom	UvT	1942	225
27	J.C.J.M. van den Bergh	VU/IVM	1965	218
28	A.W.A. Boot	UvA	1960	215
30	C.H. Hommes	UvA	1960	212
30	R.S.J. Tol	VU/Hamburg	1969	212

Tabel 2. Internationale citatie-tipparade, 1999-2003

plaats 2005	naam	affiliatie	geboorte-jaar	score
1	S.J. Koopman	VU	1963	60
2	G.B. Dijksterhuis	WUR/RUG	1961	52
3	E.C. Perotti	UvA	1959	45
4	J.W. Gunning	VU	1949	42
5	J. Hartog	UvA	1946	38
6	R.A. Cowan	UM	1959	35
7	W.N.J. Groot	UM	1960	35
8	S.H. Tijs	UvT	1937	33
9	G.J. van den Berg	VU	1962	33
10	F.G.M. Pieters	UvT	1955	32
11	A.H. Kleinknecht	TU Delft	1951	31
12	J. de Haan	RUG	1960	28
13	J.F. Francois	EUR	1961	28
14	M.P. Papazoglou	UvT	1953	28
15	T.E. Nijman	UvT	1957	28
16	J.C. Wortmann	RUG	1950	28
17	S.C.W. Eijffinger	UvT	1953	27
18	A.M. Sorge.	RUG	1945	27
19	E.J. Bartelsman	VU	1960	27
20	Goovaerts, MJ	UvA/KU Leuven	1946	26

herschikking in de publicatietop van december jongstleden. De Vrije Universiteit, Rijksuniversiteit Groningen en de Universiteit Utrecht behouden hun relatieve posities onderaan de rangschikking. Nieuw in de instellingentop zijn de Technische Universiteit Delft (op de achtste plaats) en De Nederlandsche Bank (op de tiende plaats).

Tabel 3. Instututen Top-10 citaties 1999 - 2003

	instituut ^a	score
1	Universiteit van Tilburg	1556
2	Erasmus Universiteit Rotterdam	1143
3	Wageningen Universiteit and Researchcentre	991
4	Universiteit Maastricht	845
5	Universiteit van Amsterdam	841
6	Vrije Universiteit	805
7	Rijksuniversiteit Groningen	646
8	Technische Universiteit Delft	204
9	Universiteit Utrecht	182
10	De Nederlandsche Bank	84

^a Gecorrigeerd voor aantallen vte's

Conclusie

De spelregels voor de citatentop maken het lastig om trends te ontwikkelen op individueel niveau, doordat verschillende onderzoekers per jaar kunnen worden voorgedragen. Tegelijkertijd bieden de spelregels elk jaar de mogelijkheid om nieuwe namen te plaatsen tussen de namen die ook in voorgaande edities van de citatentop voorkwamen. Hierdoor ontstaat een goed beeld van de dynamiek van de populatie van economen en het amalgaam van vakgebieden waar ze voor staan. ■

Albert Jolink

De telmethode

De uitkomst van de citatietop wordt bepaald door de telmethode. De spelregels voor de telmethode worden, in overleg met (decanen van de) deelnemende instituten, opgesteld door CentER. Volgens deze spelregels wordt geteld op basis van de vermeldingen vanaf 1988 in de Social Science Citation Index, de Science Citation Index, en de Arts & Humanities Index uit het databestand Web of Science van Thomson ISI

Het telvenster loopt van 1999 tot en met 2003 en citaties geteld in tijdschriften die in deze periode zijn verschenen worden genomen in de citatietop. Deze citaties mogen op hun beurt verwijzen naar publicaties uit de periode 1988-2003.

Het telvenster verschuift ieder jaar een teljaar. Door een verschuivend venster wordt er verondersteld dat de leeftijd van de onderzoekers niet noodzakelijk de kansen in de citatietop beïnvloeden.

De namen van de onderzoekers zijn voorgedragen door de deelnemende instituten. De zes grotere faculteiten (EUR, RUG, UM, UvA, UvT, VU) leveren elk twintig namen aan terwijl de kleinere instituten (UJ, WUR, DNB, TUD) elk vijf namen voordragen. De faculteiten van Nijmegen en van Twente doen ook dit jaar niet mee. In tegenstelling tot vorig jaar doet de TUE dit jaar niet mee, terwijl de TUD en DNB erbij zijn gekomen. De namen die door de instituten worden aangeleverd vormen de groslijst van economen. De citatietop vormt aldus een afspiegeling van de rangschikking van de economen die door de deelnemende instituten zijn voorgedragen.

Sommige economen hebben ook affiliaties met onderzoeksinstituten die niet deelnemen aan de citatietop. Deze affiliatie is niet vermeld in de citatietop, met uitzondering van een tweede affiliatie met een buitenlandse instelling of anderszins bekend is gemaakt. De onderzoekers zijn in de gelegenheid geweest de selectie van hun citaties te corrigeren, waarna de impact van de complete citatielijsten kon worden bepaald.

Instellingen kunnen een eigen keuze maken bij het invullen van de quota (twintig respectievelijk vijf namen). Voor de publicatietop en de citatietop worden verschillende lijsten aangeleverd, omdat de instellingen verschillende economen als kanshebbers zien voor een hoge notering in de verschillende rangschikkingen. Sommige instellingen nomineren alleen voltijders, zodat bijvoorbeeld hoogleraren met een deeltijdaanstelling buiten de boot vallen. De voorgedragen personen moeten aan een Nederlandse universiteit zijn gepromoveerd, of elders zijn gepromoveerd maar voor meer dan vijftig procent zijn verbonden aan de Nederlandse universiteit.

Hoewel over Nederlandse universiteiten wordt gesproken, gaat het meestal om faculteiten economie, of vakgroepen economie. Onderzoekers van andere faculteiten komen alleen in aanmerking als daarvoor door de desbetreffende universiteit binnen het quotum ruimte wordt gemaakt. Ook hierdoor kunnen verschillen optreden tussen universiteiten waardoor er, bijvoorbeeld, een hoogleraar economie aan een faculteit sociologie in de ene stad wel wordt meegeteld en in een andere stad niet wordt meegeteld. Bij onderzoekers die recentelijk van universiteit zijn gewisseld bestaat de mogelijkheid dat deze onderzoeker noch door de oude noch door de nieuwe universiteit wordt voorgedragen voor de telling.

De volgorde van de geciteerde auteurs (bij co-auteurschap) speelt in de telling geen rol. Er wordt wel gecorrigeerd voor zelfcitaties, die niet worden meegeteld, terwijl eventuele citaties van co-auteurs wel worden meegeteld. De totaal score is een ongewogen optelling van alle citaties van het werk van de betreffende onderzoeker.